

EVROPSKI NADZORNIK ZA VARSTVO PODATKOV

Mnenje Evropskega nadzornika za varstvo podatkov o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi evropskega naloga za zamrznitev bančnih računov z namenom olajšanja čezmejnje izterjave dolgov v civilnih in gospodarskih zadevah

(2011/C 373/03)

EVROPSKI NADZORNIK ZA VARSTVO PODATKOV JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 16 Pogodbe,

ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah ter zlasti členov 7 in 8 Listine,

ob upoštevanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ⁽¹⁾,

ob upoštevanju prošnje za mnenje v skladu s členom 28(2) Uredbe (ES) št. 45/2001 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti in o prostem pretoku takih podatkov ⁽²⁾, –

SPREJEL NASLEDNJE MNENJE:

I. UVOD

1. Komisija je 25. julija 2011 sprejela predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi evropskega naloga za zamrznitev bančnih računov (v nadaljnjem besedilu: nalog ENZBR) z namenom olajšanja čezmejnje izterjave dolgov v civilnih in gospodarskih zadevah ⁽³⁾.
2. Predlog je bil istega dne, kot je bil sprejet, poslan evropskemu nadzorniku za varstvo podatkov (v nadaljnjem besedilu: ENVP) v skladu s členom 28(2) Uredbe (ES) št. 45/2001. Komisija se je pred sprejetjem predloga neuradno posvetovala z ENVP. Ta je pozdravil to neuradno

posvetovanje in je zadovoljen, da so bile v končnem predlogu upoštevane skoraj vse njegove pripombe.

3. ENVP bo v tem mnenju na kratko pojasnil in analiziral vidike varstva podatkov iz predloga.

II. VIDIKI VARSTVA PODATKOV IZ PREDLOGA

II.1 Dejavnosti obdelave podatkov na podlagi predlagane uredbe

4. Predlagana uredba bo uvedla evropski postopek za ukrep zavarovanja, ki upniku („tožniku“) omogoča, da pridobi evropski nalog za zamrznitev bančnih računov (v nadaljnjem besedilu: nalog ENZBR), ki preprečuje dvig ali prenos sredstev, ki jih ima dolжник („toženec“) na bančnem računu v EU. Namen predloga je izboljšati sedanje stanje, v katerem se zaradi „oteženih, zamudnih in dragih“ postopkov dolžniki zlahka izognejo izvršilnim ukrepom, če svoj denar z bančnega računa v eni državi članici hitro prenesejo na bančni račun v drugi državi članici ⁽⁴⁾.
5. Na podlagi predlagane uredbe se osebni podatki obdelujejo na različne načine in prenašajo med različnimi udeleženci. Ustrezno je treba razlikovati dvoje primerov. Prvič, premere, v katerih je vloga za izdajo naloga ENZBR vložena pred začetkom sodnega postopka ali v katerih sodna odločba, sodna poravnava ali javna listina še ni bila razglašena za izvršljivo v državi članici izvršbe ⁽⁵⁾. Drugič, primere, v katerih je vloga za izdajo naloga ENZBR vložena po pridobitvi izvršljive sodne odločbe, sodne poravnave ali javne listine.
6. V prvem primeru tožnik nacionalnemu sodišču, pri katerem je treba v skladu z veljavnimi pravili o pristojnosti začeti postopek v glavni stvari, predloži svoje osebne podatke in osebne podatke toženca (identifikacijske podatke, podatke o bančnem računu toženca, opis pomembnih okoliščin in dokaze o ravnanju). Vloga se vloži na obrazcu iz Priloge I k predlogu (glej člen 8 predloga).

⁽¹⁾ UL L 281, 23.11.1995, str. 31.

⁽²⁾ UL L 8, 12.1.2001, str. 1.

⁽³⁾ Glej COM(2011) 445 konč.

⁽⁴⁾ Glej obrazložiteni memorandum k predlogu, str. 4.

⁽⁵⁾ Pojem „javna listina“, opredeljen v členu 4(11) predloga, pomeni „listino, ki je bila v državi članici uradno sestavljena ali registrirana kot javna listina in katere pristnost: (a) se nanaša na podpis in vsebino javne listine, ter (b) je bila potrjena s strani javnega organa ali drugega organa, pooblaščenega za to“.

7. V drugem primeru tožnik pošlje osebne podatke toženca (identifikacijske podatke, podatke o bančnem računu toženca in izvod sodne odločbe, sodne poravnave ali javne listine) ali sodišču, ki je izdalo sodno odločbo ali sodno poravnavo, ali – v primeru javne listine – pristojnemu organu države članice, v kateri je bila javna listina sestavljena, ali neposredno pristojnemu organu v državi članici izvršbe. Vloga se vloži na obrazcu iz Priloge I k predlogu (glej člen 15).
8. V obeh primerih mora tožnik zagotoviti vse informacije o tožencu in njegovem bančnem računu ali računih, ki jih banka ali banke potrebujejo za identifikacijo toženca in opredelitev njegovega bančnega računa ali računov (glej člen 16 predloga). Pri fizičnih osebah to vključuje polno ime toženca, ime banke, številko računa ali računov, polni naslov toženca in njegov datum rojstva ali številko nacionalne osebne izkaznice ali številko potnega lista. Vse to je upoštevano v obrazcu iz Priloge I (glej točko 4.7 Priloge I). Neobvezni podatkovni polji na obrazcu sta telefonska številka in elektronski naslov toženca (glej točko 3 Priloge I).
9. Če tožnik ne razpolaga z informacijami o računu toženca, lahko v skladu s členom 17 predloga od pristojnega organa države članice izvršbe zahteva, da pridobi potrebne informacije. Takšno zahtevo je treba vložiti v vlogi za izdajo naloga ENZBR, vloga pa mora vsebovati „vse informacije o tožencu in njegovih bančnih računih, ki so tožniku na voljo“ (glej člen 17(1) in (2)). Sodišče ali organ, pristojen za izdajo, izda nalog ENZBR in ga pošlje pristojnemu organu države članice izvršbe, ki „za pridobitev informacij [...] uporabi vsa primerna in razumna sredstva, ki so na voljo v državi članici izvršbe“ (člen 17(3) in (4)). Metoda za pridobitev informacij je ena izmed naslednjih metod: vsem bankam na ozemlju države članice naložiti dolžnost glede razkritja tega, ali ima toženec pri njih odprt račun in dostop pristojnega organa, če imajo javni organi ali uprave informacije v registrih ali drugih virih (člen 17(5)).
10. V členu 17(6) je poudarjeno, da informacije iz člena 17(4) „ustrezajo namenu opredelitve računa ali računov toženca, so primerne in ne pretirane ter omejene na (a) naslov toženca, (b) banko ali banke, pri katerih ima toženec račun ali račune, (c) številko računa ali računov toženca“.
11. Več določb v predlogu vključuje čezmejno izmenjavo informacij, vključno z osebnimi podatki. Pošiljanje naloga ENZBR od sodišča ali organa, pristojnega za izdajo, pristojnemu organu v državi članici izvršbe, se izvede na obrazcu iz Priloge II k predlogu (glej člena 21 in 24 predloga). Ta obrazec vsebuje manj podatkov o tožencu, saj ni sklicevanja na njegov datum rojstva, številko nacionalne osebne izkaznice ali številko potnega lista ali njegovo telefonsko številko ali elektronski naslov. Zdi se, da iz različnih ukrepov, opisanih v predlogu uredbe, izhaja, da je to posledica dejstva, da je bila številka računa ali računov toženca že nesporno opredeljena ali da mora pristojni organ države članice izvršbe na podlagi člena 17 predloga te informacije še pridobiti.
12. V členu 20 sta obravnavana komunikacija in sodelovanje med sodišči. Informacije o vseh pomembnih okoliščinah se lahko zahtevajo neposredno ali prek kontaktnih točk Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah, ki je bila ustanovljena z Odločbo 2001/470/ES ⁽¹⁾.
13. Banka v treh delovnih dneh po prejemu naloga ENZBR z obrazcem iz Priloge III k predlogu obvesti pristojni organ v državi članici izvršbe in tožnika (glej člen 27). Za ta obrazec so potrebne iste informacije o tožencu kot za obrazec iz Priloge II. Člen 27(3) navaja, da lahko banka svojo izjavo pošlje prek zavarovanega elektronskega komunikacijskega sredstva.

II.2 Zahteve glede varstva podatkov

14. Različne dejavnosti obdelave osebnih podatkov, ki so zajete v predlog uredbe, je treba izvajati ob ustreznem upoštevanju predpisov o varstvu podatkov, določenih v Direktivi 95/46/ES in nacionalni zakonodaji, s katero se izvaja to direktivo. ENVP je zadovoljen, da je to poudarjeno v uvodni izjavi 21 in členu 46(3) predloga. Prav tako pozdravlja sklicevanje na člena 7 in 8 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah v uvodni izjavi 20 predloga.
15. Določene informacije o tožniku in tožencu so nujne za pravilno delovanje naloga ENZBR. Predpisi o varstvu podatkov zahtevajo, da se uporabljajo le informacije, ki so sorazmerne in dejansko potrebne. ENVP je zadovoljen, da je Komisija resno upoštevala sorazmernost in nujnost obdelave osebnih podatkov za namene tega predloga.

⁽¹⁾ UL L 174, 27.6.2001, str. 25.

16. To je ponazorjeno predvsem z omejenim seznamom osebnih podatkov, ki se zahtevajo v členih 8, 15 in 16 ter v prilogah k predlogu. ENVP z zadovoljstvom ugotavlja, da se količina osebnih podatkov zmanjšuje v različnih prilogah, ki sledijo različnim korakom v postopku naloga ENZBR. Na splošno ENVP nima razloga verjeti, da zahtevani podatki presegajo tisto, kar je potrebno za namene predlagane uredbe. ENVP ima v zvezi s tem le dve dodatni pripombi.
17. Prva se nanaša na podatke o naslovu tožnika v prilogah k predlagani uredbi. V skladu s členom 25 predloga se tožencu vročijo nalog ENZBR in vsi dokumenti, ki so bili predloženi sodišču ali pristojnemu organu za pridobitev naloga, pri čemer se zdi, da to vključuje informacije, zagotovljene v prilogah I, II in III. Možnost, da tožnik zahteva odstranitev podatkov o svojem naslovu iz različnih dokumentov, preden se te pošlje tožniku, ni navedena. Ker bi lahko obstajale okoliščine, v katerih bi razkritje podatkov o naslovu tožnika tožencu lahko vključevalo tveganje, da bo toženec izvajal pritisk nad tožnikom zunaj sodišča, ENVP predlaga, naj zakonodajalec v člen 25 vključi možnost, da lahko tožnik zahteva odstranitev teh podatkov iz informacij, ki se zagotovijo tožencu.
18. Druga pripomba se nanaša na neobvezni podatkovni polji v Prilogi I v zvezi s telefonsko številko in elektronskim naslovom. Če so te informacije vključene kot podatkovna polja, ki jih je mogoče uporabiti, če ni na voljo drugih kontaktnih informacij toženca, je treba to pojasniti. Drugače ni razloga za ohranitev teh podatkovnih polj.
19. Dodatna ponazoritev, da je Komisija resno upoštevala sorazmernost in nujnost obdelave osebnih podatkov za namene tega predloga, je izključno sklicevanje na načelo potrebnosti v členu 16 ter členu 17(1) in (6) predloga. Člen 16 se sklicuje na vse informacije, ki so „potrebne“ za identifikacijo toženca, člen 17(1) na „potrebne“ informacije, v členu 17(6) pa je ponovljeno besedilo člena 6(1)(c) Direktive 95/46/ES, ki določa, da morajo biti podatki primerni, ustrezni in ne pretirani. ENVP je zadovoljen s temi določbami, saj je iz njih razvidno, da je treba zbiranje osebnih podatkov opraviti v skladu z načelom potrebnosti. Vendar so v zvezi s členom 17 še nekatera vprašanja.
20. Člen 17(2) od tožnika zahteva, da mora zagotoviti „vse informacije [...], ki so tožniku na voljo“ o tožencu in njegovih bančnih računih. To je široka ubeseditiv, ki bi lahko pomenila pošiljanje raznovrstnih informacij o tožencu. Ta določba jasno ne določa, da morajo biti take informacije omejene na informacije, ki so potrebne za identifikacijo toženca in opredelitev njegovega bančnega računa ali računov. ENVP priporoča vključitev te omejitve v člen 17(2).
21. Sklicevanje v členu 17(4) na „vsa primerna in razumna sredstva“ bi lahko pomenilo preiskovalne metode, ki korenito posegajo v zasebno življenje toženca. V povezavi s členom 17(5) pa postane jasno, da so ta sredstva omejena na dve metodi, opisani v točki 9 tega mnenja. Vseeno bi lahko zakonodajalec za preprečevanje napačnega razumevanja področja uporabe sredstev, ki jih ima na voljo pristojni organ, razmislil o nadomestitvi sklicevanja na „vsa primerna in razumna sredstva“ z besedno zvezo „eno od dveh metod iz odstavka 5“.
22. Kar zadeva metodi iz člena 17(5)(b), ima ENVP vprašanja v zvezi z drugo metodo. Ta metoda se nanaša na dostop pristojnega organa, če imajo te informacije javni organi ali uprave v registrih ali drugih virih. V Prilogi I k predlogu je sklicevanje na „obstoječe javne registre“ (glej točko 4 Priloge I). Zaradi jasnosti je treba pojasniti, kaj dejansko pomeni člen 17(5)(b) predloga. Treba je poudariti, da za namene predlagane uredbe niso pomembne samo zbrane informacije, ampak da morajo biti tudi metode zbiranja informacij v skladu z načeloma potrebnosti in sorazmernosti.
23. Glede čezmejnega prenosa podatkov med različnimi vključenimi subjekti, ENVP ne vidi nobenih posebnih težav z vidika varstva podatkov. Le člen 27(3) predloga zahteva dodaten premislek. Ta člen določa, da lahko banke svojo izjavo (na obrazcu iz Priloge III) pošljejo prek zavarovanega elektronskega komunikacijskega sredstva. Beseda „lahko“ se uporablja, ker je uporaba elektronskega sredstva alternativa pošiljanju izjave z navadno pošto. To je razvidno iz Priloge III. Namen člena 27(3) je omogočiti bankam, da uporabljajo elektronska komunikacijska sredstva, vendar le, če so ta sredstva varna. ENVP priporoča zakonodajalcu, naj pojasni to določbo, saj bi bilo sedanje besedilo mogoče razlagati, da je uporaba *varnih* sredstev neobvezna. Člen 27(3) bi bilo mogoče nadomestiti z: „Banka lahko svojo izjavo pošlje prek elektronskega komunikacijskega sredstva, če je to sredstvo varno v skladu s členoma 16 in 17 Direktive 95/46/ES.“

III. SKLEP

24. ENVP je zadovoljen s prizadevanji za obravnavo različnih vidikov varstva podatkov v zvezi s predlaganim instrumentom ENZBR. Natančneje, ENVP ceni uporabo načela potrebnosti in sklicevanja nanj. Vendar verjame, da so v zvezi s predlagano uredbo še vedno potrebne nekatere nadaljnje izboljšave in pojasnitve. ENVP priporoča:

- razmislek o vključitvi možnosti, da tožnik zahteva odstranitev podatkov o svojem naslovu iz informacij, ki se jih zagotovi tožniku, v člen 25;
- odstranitev neobveznih podatkovnih polj iz Priloge I (telefonske številke in elektronskega naslova toženca), če ni dokazana dejanska potreba;
- omejitev informacij, ki jih zagotovi tožnik v skladu s členom 17(2), na informacije, ki so potrebne za identifikacijo toženca in opredelitev njegovega bančnega računa ali računov;

— razmislek o nadomestitvi sklicevanja v členu 17(4) na „vsa primerna in razumna sredstva“ z besedno zvezo „eno od dveh metod iz odstavka 5“;

— pojasnitev pomena izraza „obstoječi javni registri“ iz člena 17(5)(b);

— spremembo člena 27(3): „Banka lahko svojo izjavo pošlje prek elektronskega komunikacijskega sredstva, če je to sredstvo varno v skladu s členoma 16 in 17 Direktive 95/46/ES“.

V Bruslju, 13. oktobra 2011

Giovanni BUTTARELLI

*Pomočnik Evropskega nadzornika za varstvo
podatkov*